

Instrumenty finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w 2018 roku

20.11.2019 r.

96,5%

ogółu badanych wykazało instrumenty finansowe w aktywach w 2018 r.

W badaniu uczestniczyły 2034 podmioty¹. Instrumenty finansowe w aktywach wykazały 1962 przedsiębiorstwa na kwotę 429,3 mld zł, a w pasywach instrumenty finansowe wykazały 1756 przedsiębiorstw na kwotę 429,0 mld zł. Instrumenty pochodne w aktywach i pasywach wykazały odpowiednio 390 i 333 badane podmioty na kwotę 9,4 mld zł i 9,2 mld zł.

Instrumenty finansowe w aktywach wyniosły 429,3 mld zł, a w pasywach 429,0 mld zł

Tablica 1. Instrumenty finansowe i pochodne według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

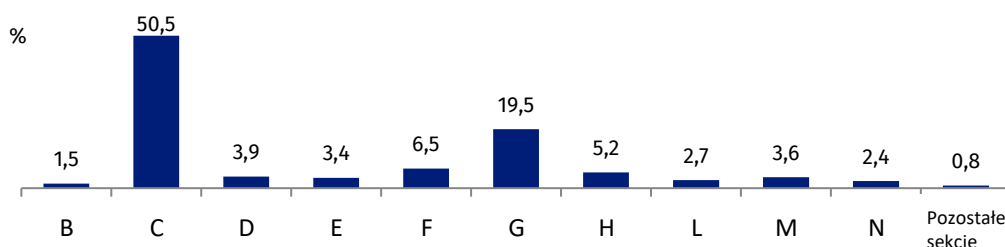
WYSZCZEGÓLNIENIE	Przedsiębiorstwa działające samodzielnie	Jednostki dominujące w grupie kapitałowej	Jednostki zależne w grupie kapitałowej	Jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej
	w mln zł			
Instrumenty finansowe - aktywa	2 5407,8	233 706,8	62 408,1	107 765,0
Instrumenty finansowe - pasywa	30 179,0	150 496,0	72 305,7	176 033,9
Instrumenty pochodne - aktywa	421,0	2 482,6	5 769,2	704,8
Instrumenty pochodne - pasywa	501,6	1 756,3	6 395,8	541,3

Podstawowe informacje na temat badanych przedsiębiorstw

W niniejszej informacji przedstawiono wyniki badania przedsiębiorstw niefinansowych, które wykazały w bilansach instrumenty finansowe². Wśród badanych przedsiębiorstw zdecydowaną większość, czyli 92,7%, stanowiły podmioty należące do sektora prywatnego. Udział przedsiębiorstw należących do sektora publicznego wyniósł 7,3%.

W badaniu uczestniczyły 2034 podmioty, w tym 1886 to jednostki z sektora prywatnego

Wykres 1. Badane przedsiębiorstwa niefinansowe według sekcji PKD

Badane podmioty niefinansowe działające w sekcjach PKD 2007: B – Górnictwo i wydobywanie, C – Przetwórstwo przemysłowe, D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, E – Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja, F – Budownictwo, G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli, H – Transport i gospodarka magazynowa, J – In-

¹ Z tego: 792 przedsiębiorstwa działające samodzielnie, 337 jednostek dominujących w grupie kapitałowej, 620 jednostek zależnych oraz 285 jednostek jednocześnie dominujących i zależnych.

² Do badania wytypowano 2172 przedsiębiorstwa. Wybrane zostały podmioty, które przynajmniej w jednym z kwartałów 2018 r. w sprawozdaniu „RF-01 Kwartałne statystyczne sprawozdanie o aktywach i pasywach finansowych” wykazały obecność wybranych instrumentów finansowych (instrumenty pochodne, dłużne papiery wartościowe, udziały w funduszach wspólnego inwestowania, udziałowe instrumenty kapitałowe). Uwzględniono również podmioty, które uczestniczyły w poprzedniej edycji badania i wykazały badane instrumenty finansowe.

formacja i komunikacja, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, oraz pozostałe sekcje: A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.

Ze względu na formę prawną 97,2% ogólnej liczby badanych podmiotów było zorganizowanych w formie spółek: akcyjnych – 693, z ograniczoną odpowiedzialnością – 1125, jawnych – 47, komandytowych – 103 oraz komandytowo-akcyjnych – 9. Pozostałe podmioty stanowiły 2,8% ogółu badanych, wśród nich było 50 spółdzielni. Spośród badanych przedsiębiorstw 188 to spółki, których akcje notowane były na rynku regulowanym, z tego: jednostki dominujące w grupie kapitałowej – 115, zależne – 12, dominujące i zależne – 44 oraz 17 przedsiębiorstw działających samodzielnie.

W 2018 r. w badanych przedsiębiorstwach pracowało 1 725,4 tys. osób, z tego w podmiotach o liczbie pracujących powyżej 249 pracowało 1 557,9 tys. osób, a w przedsiębiorstwach o liczbie pracujących do 249 było to 167,5 tys. osób. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie zatrudnionych było 229,8 tys. osób, w jednostkach dominujących – 301,5 tys., w zależnych – 438,6 tys., a w dominujących i zależnych – 409,5 tys. osób.

Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 249 osób stanowiły 47,5% ogółu badanych

Tablica 2. Badane przedsiębiorstwa niefinansowe według liczby pracujących i statusu organizacyjnego

WYSZCZEGÓLNIENIE	liczba przedsiębiorstw	liczba przedsiębiorstw o liczbie prac. <=249	struktura	liczba przedsiębiorstw o liczbie prac. >249	struktura
			w %		w %
Ogółem, z tego:	2034	1068	100,0	966	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	792	574	53,7	218	22,6
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	337	145	13,6	192	19,9
jednostki zależne w grupie kapitałowej	620	271	25,4	349	36,1
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	285	78	7,3	207	21,4

Instrumenty finansowe, w tym instrumenty pochodne badanych przedsiębiorstw³

a. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe po stronie aktywów lub pasywów wykazało w 2018 r. łącznie 2 025 podmiotów. Instrumenty finansowe w aktywach wykazały 1 962 przedsiębiorstwa i stanowiły one 96,5% ogółu badanych podmiotów. Instrumenty finansowe w pasywach wykazało 1 756 podmiotów, czyli 86,3% ogółu.

Tablica 4. Wartość instrumentów finansowych według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

WYSZCZEGÓLNIENIE	liczba przedsiębiorstw	Wartość	Struktura wg wartości
		w mln zł	w %
Instrumenty finansowe – aktywa ogółem, z tego:	1 962	429 287,7	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	752	25 407,8	5,9
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	334	233 706,8	54,4
jednostki zależne w grupie kapitałowej	592	62 408,1	14,5
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	284	107 765,0	25,1
Instrumenty finansowe – pasywa ogółem, z tego:	1 756	429 014,6	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	668	30 179,0	7,0
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	304	150 496,0	35,1

Jednostki dominujące w grupie kapitałowej wykazały największą wartość instrumentów finansowych w aktywach – 233,7 mld zł

³ Prezentowane dane dotyczą osobno traktowanych jednostek gospodarczych.

jednostki zależne w grupie kapitałowej	521	72 305,7	16,9
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	263	176 033,9	41,0

Wartość instrumentów finansowych 1 962 przedsiębiorstw, wykazanych po stronie aktywów, wyniosła 429,3 mld zł, w tym największe udziały należały do kategorii „instrumenty dłużne” – 58,2%, oraz „udziałowe instrumenty kapitałowe” – 39,6%. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów finansowych w aktywach wyniosła 25,4 mld zł, w tym największe udziały należały do kategorii: „instrumenty dłużne” – 70,7%. W jednostkach dominujących w grupie kapitałowej instrumenty finansowe w aktywach wyniosły 233,7 mld zł, w tym 50,8% stanowiła kategoria „instrumenty dłużne”, a 48,1% „udziałowe instrumenty kapitałowe”. W jednostkach dominujących i zależnych oraz zależnych instrumenty finansowe w aktywach wyniosły odpowiednio 107,8 mld zł oraz 62,4 mld zł, w tym największy udział miały „instrumenty dłużne” – odpowiednio 66,7% oraz 66,4%.

Wartość instrumentów finansowych po stronie pasywów badanych przedsiębiorstw wyniosła 429,0 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „kredyty i pożyczki do spłaty” – 51,4% oraz „zobowiązań z tytułu emisji własnych obligacji” – 17,4%. W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów finansowych w pasywach wyniosła 30,2 mld zł, w tym największy udział należał do kategorii „kredyty i pożyczki do spłaty” – 59,9%. W jednostkach dominujących w grupie kapitałowej instrumenty finansowe w pasywach wyniosły 150,5 mld zł, w tym 53,0% stanowiła kategoria – „kredyty i pożyczki do spłaty”. Podobnie w jednostkach dominujących i jednocześnie zależnych oraz zależnych w grupie kapitałowej wartość instrumentów finansowych w pasywach wyniosła odpowiednio 176,0 mld zł i 72,3 mld zł, w tym największy udział miała kategoria „kredyty i pożyczki do spłaty” – odpowiednio 51,2% i 44,5%.

Jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej wykazały największą wartość instrumentów finansowych w pasywach – 176,0 mld zł

Tablica 5. Instrumenty finansowe według rodzajów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instrumenty finansowe	
	wartość w mln zł	struktura w %
Instrumenty finansowe – aktywa, z tego:	429 287,7	100,0
udziałowe instrumenty kapitałowe, z tego:	169 868,7	39,6
udziały i akcje nienotowane	133 518,7	31,1
akcje notowane	16 587,2	3,9
certyfikaty inwestycyjne	4 590,5	1,1
jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych	1 190,4	0,3
pozostałe udziałowe instrumenty kapitałowe	13 982,0	3,3
instrumenty dłużne, z tego:	250 041,3	58,2
depozyty i lokaty	81 423,2	19,0
obligacje	30 063,5	7,0
weksle	352,7	0,1
pożyczki udzielone	59 407,1	13,8
listy zastawne	0,0	0,0
certyfikaty depozytowe	64,6	0,0
należności z tytułu dostaw i usług	53 766,4	12,5
należności cash pooling	15 724,2	3,7
pozostałe instrumenty dłużne	9 239,7	2,2
instrumenty pochodne, w tym:	9 377,6	2,2
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	5 433,6	1,3
Instrumenty finansowe – pasywa, z tego:	429 014,6	100,0
kredyty i pożyczki do spłaty	220 335,5	51,4

leasing finansowy	11 849,9	2,8
zobowiązania z tytułu emisji własnych obligacji	74 853,2	17,4
zobowiązania z tytułu instrumentów pochodnych, w tym:	9 195,0	2,1
instrumenty wbudowane i zabezpieczające	4 463,7	1,0
zobowiązania z tytułu dostaw i usług	54 546,5	12,7
zobowiązania cash pooling	15 293,4	3,6
pozostałe zobowiązania z tytułu instrumentów finansowych	42 941,0	10,0

b. Instrumenty pochodne

W badanej zbiorowości instrumenty pochodne w aktywach w końcu roku 2018 wykazało 390 podmiotów, zaś w pasywach 333. Instrumenty pochodne wykazane w aktywach badanych podmiotów miały wartość 9,4 mld zł, w tym największy udział stanowiły kontrakty *forward* – 71,9%.

Tablica 6. Wartość instrumentów pochodnych według statusu organizacyjnego przedsiębiorstw

WYSZCZEGÓLNIENIE	liczba przedsiębiorstw	Wartość	Struktura wg wartości
		w mln zł	w %
Instrumenty pochodne – aktywa ogółem, z tego:	390	9 377,6	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	66	421,0	4,5
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	58	2 482,6	26,5
jednostki zależne w grupie kapitałowej	190	5 769,2	61,5
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	76	704,8	7,5
Instrumenty pochodne – pasywa ogółem, z tego:	333	9 195,0	100,0
przedsiębiorstwa działające samodzielnie	52	501,6	5,5
jednostki dominujące w grupie kapitałowej	51	1 756,3	19,1
jednostki zależne w grupie kapitałowej	164	6 395,8	69,6
jednostki dominujące i zależne w grupie kapitałowej	66	541,3	5,9

Jednostki zależne wykazały największą wartość instrumentów pochodnych po stronie aktywów i pasywów, było to odpowiednio 5,8 mld zł i 6,4 mld zł

W przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów pochodnych wykazanych po stronie aktywów osiągnęła 0,4 mld zł, w tym kontrakty *forward* stanowiły 83,1% tej wartości. W jednostkach dominujących w grupie kapitałowej wartość instrumentów pochodnych wykazanych w aktywach wyniosła 2,5 mld zł, z największym udziałem kontraktów *forward* – 28,6% oraz *swap* – 28,5%. Najwięcej, bo 5,8 mld zł wyniosły instrumenty pochodne w aktywach jednostek zależnych, tu największy udział stanowiły kontrakty *forward* – 91,4%. W jednostkach dominujących i jednocześnie zależnych instrumenty pochodne w aktywach wyniosły 0,7 mld zł, w tym największy udział miały kontrakty *forward* – 57,7%.

Wartość instrumentów pochodnych w pasywach analizowanych przedsiębiorstw wyniosła 9,2 mld zł, z najwyższym udziałem – 67,8% kontraktów *forward*. W jednostkach zależnych instrumenty pochodne po stronie pasywów osiągnęły wartość 6,4 mld zł, w tym najwięcej, bo 78,1% stanowiły kontrakty *forward*. Instrumenty pochodne w pasywach jednostek dominujących w grupie kapitałowej zanotowano w kwocie 1,8 mld zł, a najwyższy udział miały kontrakty *swap* – 45,5%. Natomiast w przedsiębiorstwach działających samodzielnie wartość instrumentów pochodnych w pasywach wyniosła 0,5 mld zł, w tym kontrakty *forward* stanowiły 98,5%. Wartość instrumentów pochodnych w pasywach jednostek dominujących i jednocześnie zależnych wyniosła 0,5 mld zł, w tym najwyższy udział miały kontrakty *forward* – 37,2% oraz *swap* – 30,6%.

Tablica 7. Instrumenty pochodne według rodzajów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instrumenty pochodne	
	wartość w mln zł	struktura w %
Instrumenty pochodne – aktywa ogółem, z tego:	9 377,6	100,0
kontrakty <i>forward</i>	6 739,4	71,9
kontrakty <i>futures</i>	761,6	8,1
opcje	718,4	7,7
kontrakty <i>swap</i> , w tym:	1 040,7	11,1
CIRS	376,7	4,0
pozostałe instrumenty pochodne	117,6	1,3
Instrumenty pochodne – pasywa ogółem, z tego:	9 195,0	100,0
kontrakty <i>forward</i>	6 234,6	67,8
kontrakty <i>futures</i>	1 295,8	14,1
opcje	478,7	5,2
kontrakty <i>swap</i> , w tym:	1 051,8	11,4
CIRS	443,2	4,8
pozostałe instrumenty pochodne	134,2	1,5

W badaniu 495 przedsiębiorstw wykazało transakcje na instrumenty pochodne zawarte w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. Podmioty te zawarły 216,0 tys. transakcji na instrumenty pochodne, wartość tych transakcji wyniosła 243,5 mld zł.

Szczegółowe dane z wynikami badania zamieszczono w załączniku do Informacji sygnałnej w Tabl. 1-30.

Opracowanie merytoryczne:

**Departament Studiów Makroekonomicznych
i Finansów**

Katarzyna Siwińska

Tel: 22 449 40 35

e-mail: k.siwinska@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS

Karolina Banaszek

Tel: 22 608 34 75, 22 608 30 09

e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Wydział Współpracy z Mediami

Tel: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Wyspecjalizowane segmenty rynku finansowego](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Instrument finansowy](#)

[Instrument pochodny](#)